

چگونه گناه نکنیم (قسمت سوم)

در دو نوشتار پیشین، به سه روش اصلی شیطان برای گمراه ساختن انسان اشاره کردیم؛ در این مقاله، چند راه دیگر نفوذ او را مورد بررسی قرار خواهیم دهیم.

بسم الله الرحمن الرحيم

راهنمایی و محاصره کامل

مطابق با آیات قرآن، شیطان قسم یاد کرده است که انسان هایی را که در مسیر صراط مستقیم قرار گیرند را از چهار جهت مورد حمله قرار دهد؛
قالَ فِيمَا أَغْوَيْتِنِي لِأُفْعَدَنَ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ تُمَّ لَاتِينَهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ
(شیطان) گفت: پس به سبب آن که مرا به گمراهی افکنیدی من هم برای [فریفت] آنان حتماً بر سر راه راست تو خواهم نشست. آن گاه از پیش رو، از پشت سر و از طرف راست و چپ شان بر آنان می تازم بیشترشان را شکرگزار خواهی یافت.

۰ از جلو حمله کردن یعنی القای امنیه باطل و آینده را تباہ کردن است؛ در این صورت عمر فرد، به بطالت گذشته و رهتوشه‌ای برای معاد خود، نخواهد داشت.

۰ پشت سر حمله کردن یعنی ایجاد شک و شبه در مبدأ و هدف خلقت و همچینین، جلوگیری از انفاق اموال در راه خداوند و در نتیجه به ارت گذاردن آن برای بازماندگان و وارثان.

شیطان در مورد حمله خود از سمت راست و چپ نمی‌گوید از سمت راست و سمت چپ حمله می‌کند بلکه تاکید می‌کند که سمت راستی ها و از سمت چپی ها حمله می‌کنم. مفسرین معتقدند منظور از سمت راستی ها و سمت چپی ها، اعمال سمت راستی و اعمال سمت چپی است.

۰ سمت چپی ها یعنی اعمال بد و گناه. یعنی وادار ساختن انسان به انجام گناه

۰ سمت راستی ها یعنی اعمال خوب و ثواب؛ مثلاً فرد صدقه می‌دهد و این صدقه را با منت گزاردن اثر آن را خراب کرده و حتی مرتكب گناه نیز می‌گردد. در مورد هجوم شیطان از سمت راستی ها، اخلاص می‌تواند راهکار مبارزه با شیطان گردد.

القای وعده‌های روزانه و کوتاه مدت

شیطان در مواردی اقدام به دادن وعده‌های روزانه به فرد می‌کند که البته این با امنیه فرق داشته و پایین تر از آن است؛ یعنی ممکن است انسان به جایی برسد که حتی به شیطان اجازه دهد در انجام کوچک‌ترین و پیش پا افتاده‌ترین کارهای او نیز دخالت کند؛ به عنوان نمونه در مقابل کمترین کار خیر او نیز ایستادگی کرده و عده وقوع نتیجه شر را به او بدهد مثلاً اگر بخواهیم صدقه بدھیم عده فقر می‌دهد.

تزیین و آراستان امور

یکی از کارهای شیطان، زینت دادن امور باطل برای زیبا جلوه دادن آن و انجام آن توسط انسان است؛ در این حال است که باید به میزان زرق و برق و زیبایی یک عمل توجه کرد. هر عمل و شوکی که بیش از اندازه زیبا جلوه کند و فرد را به سوی خود بکشاند، قبل از اقدام نیازمند بررسی است؛ زیرا عموماً این زرق و برق بیش از اندازه کار شیطان است.

تسویل

انسان ممکن است به مرحله‌ای برسد که به شیطان اجازه دخل و تصرف در سؤل یعنی اصلی‌ترین هدف زندگی خود را نیز بدهد. در اینجاست که شیطان، سؤل انسان را امری باطل قرار داده و از این طریق، اسباب گمراهی بیشتر او را فراهم می‌آورد؛ مانند فردی که در کل زندگی خود را در دنیا و برای دنیا، خلاصه کرده است.

استزلال

یکی از راههای شیطان برای دور ساختن انسان از صراط مستقیم، استزلال یعنی ایجاد تزلزل در او در هنگام انجام اعمال نیک و همچنین مقابله با تصمیمات و اعمال ناشایست است. شیطان این گونه به انسان القا می‌کند که توانایی انجام اعمال خوب و عدم انجام اعمال بد را ندارد. به طور کلی شعار اصلی شیطان «ما نمی‌توانیم» است؛ این در حالی است که برای فرد مومن، هیچ بن بستی وجود ندارد.

تسویف

تسویف از سوف به معنای فردا می‌آید. یعنی وقتی انسان قصد انجام کار خیری را داشته باشد، شیطان این گونه به او القاء می‌کند که هنوز فرصت هست و می‌تواند آن را در زمان دیگری انجام دهد. این مسئله باعث از دست رفتن بسیاری از فرصت‌ها برای انسان و در نهایت خسران او می‌گردد.

ایجاد نسیان و غفلت

این مورد در اکثر انسان‌ها اتفاق می‌افتد. یعنی فرد قصد انجام کار خیر دارد اما شیطان آن را از یاد او برد و او را دچار نسیان می‌کند. راهکار زمین زدن شیطان برای مقابله با این توطئه، نوشتن کارها و ثبت آنها برای جلوگیری از فراموشی است. همان لحظه که نوشتن را با تاخیر می‌اندازیم یعنی مورد حمله شیطان قرار گرفته ایم. ثبت کارها و یادآوری آنها و انجام به موقع آن، باعث نالمیدی شیطان از ایجاد نسیان و غفتلت و فرد می‌گردد.

ادامه دارد...

برگرفته از سخنرانی استاد رائفی پور (سلسله جلسات چگونه گناه نکنیم)